

ZPRÁVA
o činnosti
Polabského
muzea

v roce 2006

V Poděbradech v lednu 2007

ÚVOD

Polabské muzeum, se sídlem v Poděbradech, příspěvková organizace Středočeského kraje, spravovalo v roce 2006 svá následující muzejní pracoviště: Polabské muzeum v Poděbradech, Památník krále Jiřího z Poděbrad v poděbradském zámku, Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem, Vlastivědné muzeum Nymburk, Městské muzeum Sadská, Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, Galerie Melantrich Rožďalovice včetně Pamětní síně rodáků a přátel Rožďalovic v Rožďalovicích a Muzeum Královéměstecka (mimo provoz).

Návštěvnost Polabského muzea v roce 2006.

Podle statistiky návštěvnosti navštívilo Polabské muzeum a jeho pracoviště celkem **62373** návštěvníků:

	PNM Přerov n.L.	Muzeum Poděbrady	Památník kr. Jiřího	MBH Lysá n.L.	VM Nymburk	GM Rožďalovice	MM Sadská	Celke m
leden	Zavřeno 0	418	Zavřeno 0	15	135	Zavřeno 0	Zavřeno 0	568
únor	Zavřeno 0	586	Zavřeno 0	179	171	Zavřeno 0	Zavřeno 0	936
březen	Zavřeno 0	540	Zavřeno 0	227	249	Zavřeno 0	Zavřeno 0	1016
duben	9093	547	334	207	226	Zavřeno 0	Zavřeno 0	10407
květen	3062	302	717	104	180	176	2	4543
červen	3830	485	865	100	646	Zavřeno 0	6	5932
červenec	2881	530	1162	64	100	108	23	4868
srpen	4660	539	1398	91	267	Zavřeno 0	69	7024
září	2837	278	879	170	188	182	9	4543
říjen	1962	483	954	354	470	Zavřeno 0	29	4252
listopad	Zavřeno 0	Zavřeno 0	Zavřeno 0	284	105	Zavřeno 0	28	417
prosinec	12517	522	81	154	207	Zavřeno 0	13	13494
celkem platicí	40842	5230	6390	1949	2944	466	179	58000
Zdarma	3710	94	80	469	20	0	0	4373
Celkem	44552	5324	6470	2418	2964	466	179	62373

V porovnání s rokem 2005 byl zaznamenán celkově mírný nárůst zhruba o 2000 návštěvníků. Ne ve všech pracovištích se ale tento nárůst projevil, někde byl trend opačný. Například PNM Přerov n.L. si v roce 2006 prohlédlo přibližně o 1000 návštěvníků více než v předchozím roce 2005, ale je zde proti minulým letům několika tisícový propad (56 015 v roce

2004). Další výrazný nárůst o 1.500 návštěvníků byl zaznamenán v Muzeu v Poděbradech a nárůst 1000 osob v Muzeu B. Hrozného Lysá nad Labem. Na těchto dvou pracovištích se pozitivně projevilo rozšíření otevírací doby (viz níže).

Další naše pracoviště nedosáhla v některých případech ani zdaleka návštěvnost z předchozího roku (Nymburk pokles o cca 500 návštěvníků, Rožďalovice o 200 návštěvníků, Památník krále Jiřího o cca 700 návštěvníků, Sadská o 50 návštěvníků méně).

Organizační záležitosti

S platností od 1.11.2006 vstoupil v platnost nový Organizační řád Polabského muzea a nahradil předchozí, již značně nevyhovující organizační řád z minulých let (poslední aktualizace 1999, ale nevystihující skutečně fungující organizaci).

V personální oblasti došlo na pracovišti Sadská ke generační obměně, kdy stávající vedoucí RNDr. Drahomíra Krátká ukončila svou pracovní činnost k 28.2.2006 po 25 letech působení v Polabském muzeu. Od 18.4. 2006 zde nastoupila nová pracovnice Bc. Kateřina Lounová-Irová, která pracoviště v Sadské převzala a došlo zde i k rozšíření stávající provozní doby muzea (viz níže).

K další personální změně došlo na pracovišti MBH Lysá nad Labem, kde ukončila svůj pracovní poměr k 31.8. 2006 pokladní – průvodkyně Petra Nováková. Na toto uvolněné místo byl následně přijat Jan Saidl (od 2.9.2006).

V vlastivědném muzeu Nymburk došlo též k personálním změnám: po ukončení pracovního poměru Jana Průši (k 20.9.2006), ze zdravotních důvodů, byla přijata nová průvodkyně Jarmila Dufková (od 24.9. 2006). Rozšíření provozu pracoviště Nymburk od 1.11. 2006 (viz níže) si vyžádalo reorganizaci personálního zabezpečení provozu stálých expozic a výstavního prostoru.

K posílení personálního zajištění údržby PNM Přerov nad Labem nastoupil 15.6. 2006 Václav Lajner, který ale z rodinných důvodů musel svůj pracovní poměr k 31.10.2006 ukončit

K důležitým organizačním záležitostem v provozu Polabského muzea patří rozšíření provozu některých pracovišť (Muzeum v Poděbradech, Muzeum B. Hrozného Lysá nad Labem, Městské muzeum Sadská a Vlastivědné muzeum Nymburk).

Po předchozím zkušebním provozu byla od 1.1. 2006 upravena otevírací doba v muzeu v Poděbradech a v Muzeu B. Hrozného Lysá nad Labem následovně:

Muzeum v Poděbradech, zavírací den pondělí

Prosinec až duben: úterý až neděle 10 - 16 hod.

Květen až říjen: úterý až neděle 9 - 17 hod.

(Dříve otevřeno květen až říjen úterý až neděle 9-17 hod. a prosinec úterý až neděle 10-16 hod.)

MBH Lysá nad Labem – celoročně, zavírací den pondělí

úterý až pátek 9 – 16 hod.

sobota až neděle 10 – 16 hod.

(Dříve otevřeno ve všední dny 8.30 – 16 hod. a o víkendech zavřeno, případně umožněn vstup po předchozí domluvě)

Další rozšíření provozní doby bylo provedeno od července 2006 na pracovišti v Sadské, podle následujícího schématu:

Květen až říjen: úterý až pátek 9 - 17 hod.

sobota a neděle 10 - 16 hod.

Mimo tuto dobu otevřeno po předchozí domluvě (na objednávku).

(Dříve otevřeno jen v pracovní dny (po-pá) od 12 do 16 hodin)

Rozšíření provozní doby zde souvisí s nástupem nové pracovnice na pracoviště MM Sadská.

Na základě žádostí jednak ze strany Města Nymburka a jednak na snaze Polabského muzea rozšířit nabídku poskytovaných služeb veřejnosti a v neposlední řadě na základě žádosti ze strany zřizovatele byla rozšířena provozní doba pracoviště Vlastivědné muzeum Nymburk. Zde byla provozní doba rozšířena pouze o jeden den a to o sobotu – otevřeno celoročně úterý až neděle od 9 do 16 hodin, zavírací den pondělí (dříve otevřeno úterý až pátek a neděle od 9 do 16 hodin a zavírací dny bylo pondělí a sobota).

Tato rozšíření měla v některých případech (muzeum Poděbrady a MBH Lysá nad Labem) pozitivní vliv na nárůst návštěvnosti. U dalších dvou se rozšíření provozní doby v nárůstu návštěvnosti žádným významným způsobem neprojevovalo. Větší otevření se veřejnosti mělo i zásadní vliv na doplnění personálu pracovišť Lysá n.L. a Nymburk – v obou případech se jedná o osoby zajišťující provoz expozic. Další negativní dopad byl zaznamenán v souvislosti s finančním zatížením omezeného limitu mzdového fondu Polabského muzea, který musel být nutně v závěru roku částečně navýšen.

K rozšíření poskytovaných služeb došlo též v Knihovně Polabského muzea, kde po provedení nutných kroků po rekonstrukci prostor knihovny byl zahájen od září 2006 plnohodnotný provoz knihovny. Ta je nyní dostupná badatelům každý pracovní den mezi 9 až 15 hodinou.

Hospodaření

Příspěvek od zřizovatele, Středočeského kraje, na provoz Polabského muzea ve výši 9.600.000,- Kč byl v průběhu roku 2006 doplňován vlastními stanovenými příjmy z hlavní činnosti Polabského muzea ve výši 2.300.000,- Kč pokryl nejnútnejší provoz a údržbu. Celkem Polabské muzeum hospodařilo s 11.900.000,- Kč. Vedle tohoto příspěvku byl rozpočet PM posílen i finančními dary od Města Nymburk a také dárci z řad podnikatelských subjektů – jejich příspěvky byly směřovány na konkrétní záležitosti (Katalog k výstavě). Polabské muzeum v roce 2006 hospodařilo s vyrovnaným rozpočtem.

SROP – Společný regionální operační program

Polabské muzeu se aktivně účastní projektů v rámci SROP, jejichž hlavním garantem je Středočeský kraj, – je zapojeno jako hlavní partner do projektu Muzea v přírodě Středočeského kraje (společně s RM Kolín, HM Příbram a Vlastivědným muzeem ve Slaném) – prvním výstupem tohoto projektu jsou internetové stránky www.skanzeny.eu, které jsou v provozu již od července 2007, a kde jsou uveřejněny informace o jednotlivých muzeích v přírodě Středočeského kraje a mnoho dalších informací. V průběhu jara 2007 budou následovat další výstupy tohoto projektu. Internetové stránky se neustále doplňují a tyto stránky spravuje Polabské muzeum.

Dále se účastní PM projektu Osobnosti Středočeského kraje (B. Hrabal. B. Hrozný a král Jiří z Poděbrad) a projektu, jehož cílem jsou propagační materiály muzeí Středočeského kraje.

I. ÚSEK VNĚJŠÍ MUZEJNÍ ČINNOSTI

I.1. EXPOZICE

Stálé expozice Polabského muzea, kterých je spravováno celkem 15 (včetně areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem), byly před zahájením hlavní návštěvnické sezóny připraveny k prezentaci návštěvníkům. Příprava znamená v mnoha případech vyčištění výstavního mobiliáře a vitrín, doplnění nebo opravení textů o nové poznatky, doplnění nebo výměna sbírkových předmětů a drobné reinstalace (Např. v Muzeu v Poděbradech v přírodovědné

expozici došlo k instalaci vystaveného hmyzu do nových entomologických krabic. Ke každoročně obměňovaným záležitostem patří v expozici Polabské přírody prezentace akce ČSO *Pták roku* (pro rok 2006 to byl Orel mořský, který je zde podrobně představen)).

V PNM Přerov n.L. provedena reinstalace expozic *Lidový oděv* a *Lidové stavitelství* ve staročeské chalupě, dále reinstalace expozice *Mlékařství* v chalupě z Draha a nové úpravy interiérových expozic v chalupách z Kovanic, Stříhova, Pojed a špýchárku z Vinic.

V souvislosti s plánovanou celkovou obnovou stálých expozic Polabského muzea, byla zahájena příprava scénáře expozice Památníku krále Jiřího z Poděbrad v Poděbradském zámku.

Kromě expozic, které jsou pod střechami či pod otevřeným nebem pracovišť Polabského muzea, se pracovníci PM podílejí na dohledu, sledování stavu a prezentaci renesanční Sladovny ze 16. stol. v budově bývalého Okresního úřadu Nymburk, v ul. U Staré Sladovny (dříve U pošty) č.p. 470 Nymburk. Jedná se o zapsanou kulturní památku objevenou při archeologickém výzkumu při stavbě budovy OkÚ Nymburk.

I. 2. VÝSTAVY

V průběhu roku 2006 bylo v Polabském muzeu připraveno jednak vlastní činností, jednak zapůjčeno od jiných subjektů a následně realizováno celkem **31** časově omezených výstav. Realizovány byly téměř všechny plánované výstavy kromě výstavy plánované v muzeu v Poděbradech v termínu 15.01. – 02.04.2006: *Historie a současnost knižní vazby* (zrušeno externím autorem).

Mimo plán byla navíc připravena ve spolupráci výstava v muzeu v Poděbradech – *Josef Váchal a ti druzí* (grafiky).

Velká většina výstav se setkávala s živým zájmem veřejnosti, jako např.: výstava kočárků, grafiky J. Váchala a F. von Bayrose v PMP, výstava počítačů v MBH Lysá n.L., výstava o mapách ve VM Nbk. Tradičně velký zájem byl o jarní a vánoční výstavu v PNM Přerov n.L. Na druhou stranu je ale nutné též přiznat, že některé výstavy, které se zabývaly zajímavými tématy nezaznamenaly u veřejnosti takový ohlas, který bychom si představovali.

Realizované výstava Polabského muzea v roce 2006

POLABSKÉ MUZEUM V PODĚBRADECH

01.01. – 02.04. 2006: **Sto let kočárků (1880 - 1980)**

01.04. – 14.05. 2006: **Obrazy Ing. Aloise Hory - průřez dílem**

09.04. – 28.05. 2006: **Mgr. Alena Šedová: Svět na papírových ubrouscích**

11.04. – 14.05. 2006: **Výtvarné postupy v ZUŠ Poděbrady**

02.06. – 27.08. 2006: **120 let Proboštství v Poděbradech**

09.06. – 30.07. 2006: **Bytosti - Irena Štyrandová: papírnice, Petra Brázová - tkadlena, Marcela Polnický - drátenice**

09.06. – 05.09. 2006: **Josef Váchal (1885 - 1969) a ti druzí**

10.08. – 31.10. 2006: **Malba je osud - Alen Diviš (obrazy Karla Aléna Diviše)**

09.09. – 31.10. 2006: **130 let poděbradského skla**

09.09. – 31.10. 2006: **Markýz Franz von Bayros a ti druzí**

01.12. 2006 – 28.02. 2007: **Kateřina Skořepová – Andělé**

05.12. 2006 - 07.01.2007: **Chanuka a Vánoce**

POLABSKÉ NÁRODOPISNÉ MUZEUM PŘEROV NAD LABEM:

01.04. – 08.05. 2006: Tradiční výstava **JARO NA VSI** (v celém areálu skansenu)

16.05. – 30.10. 2006: **PŘED PADESÁTI LETY...** (přísálí bednárný)

16.05. – 30.10. 2006: **Z HISTORIE POLABSKÉHO OVOCNÁŘSTVÍ** (chodba u staré školy)

01.12. – 30.12. 2006: **LIDOVÉ VÁNOCE V POLABÍ** (tradiční vánoční výstava v celém areálu muzea)

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM NYMBURK:

16.12. 2005 – 19.03. 2006: **Hračky, loutky a hry**05.05. – 03.09. 2006: **Chvála rukopisu – písmo a dílo významných osobností našich dějin**15.09. – 12.11. 2006: **Frank Elstner - cestovatel a spisovatel**13.12. 2006 – 04.03 2007: **Nový svět na starých mapách**

MUZEUM BEDŘICHA HROZNÉHO V LYSÉ NAD LABEM:

15.01. – 12.03. 2006: **Toulky českou křídou**18.03. – 23.04. 2006: **Perníkové Velikonoce – Jindra Dvořáková a Jiří Rücker**25.04. – 12.05. 2006: **Ovocné stromy v české krajině**24.06. – 03.09. 2006: **Exlibris - Zbigniew Kubezcka a Pastely - Bronislav Liberda**06.09. – 15.10. 2006: **Čtyři holandské umělci a jejich tvorba:****Hennie Boogers – akvarely****Nano Dijk - dřevořezby****Elsa Kaiser - oleje****Freeke Nijman – malba na skle**21.10. - 26.11. 2006: **Počítač včera a dnes (výstava výpočetní techniky v průběhu jejího vývoje)**28.11. - 28.01. 2007: **Výstava obrazů pana Jaroslava Mokrého**

GALERIE MELANTRICH V ROŽĎALOVICÍCH:

06.05. – 28.05. 2006: **Jak vidím svět** malíře Jiří Quido Valter a šperkař Jiří Patočka08.07. – 30.07. 2006: **Rita Škodová a Pavel Vavřík perokresby a oleje**02.09. – 24.09. 2006: **Jitka Mužíčková - kresby, malba, grafika a Klára Mazánková - řezbářské práce**

MĚSTSKÉ MUZEUM V SADSKÉ:

29.07. – 31.08. 2006: **Formy a formičky v polabských domácnostech**

Vedle výstav, které připravili odborní pracovníci ve výstavních prostorách pracovišť Polabského muzea, byly zrealizovány a prezentovány výstavy v jiných muzeích a organizacích. Putovní výstavou se stala výstava *Toulky českou křídou*, která byla v září až listopad 2006 prezentována v muzeu v Rychnově nad Kněžnou a následně od prosince 2006 do ledna 2007 v muzeu v Polici n. M. (pobočka Regionálního muzea Náchod).

Zde je též nutno připomenout výstavu *Spisovatel B. Hrabal* uskutečněnou ve spolupráci s Městem Polná v termínu 5.9. – 1.11.2006.

K dalším externím výstavním počínům je též třeba přičíst výstavku v prostorách nymburské radnice stručně představující dějiny města.

I.3. PŘEDNÁŠKY

Odborní pracovníci Polabského muzea připravili a realizovali pro zájemce z řad veřejnosti v prostorách Polabského muzea (pracoviště Poděbrady, Nymburk, Lysá n.L.) celkem **30** přednášek s vlastivědnou, přírodovědnou a historickou tematikou, které vyslechlo 551 platících a přibližně 170 neplatících zájemců. Pro jiné instituce či organizace (Národní zemědělské muzeum, Lázně Poděbrady, Červený kříž Poděbrady, základní školy z míst a okolí pro které jsou připraveny specializované přednášky dle jejich potřeby, Městská kulturní střediska aj.) celkem **15** dalších přednášek, kterých se zúčastnilo kolem 450 zájemců z řad veřejnosti či členů zájmové skupiny nebo žáků.

I.4. BADATELSKÁ SLUŽBA

Velmi využívanou službou odborné i laické veřejnosti je poskytování badatelských a informačních služeb širokého spektra. Badatelské služby poskytované odbornými zaměstnanci všech pracovišť Polabského muzea využilo 120 badatelů a dalším několika desítkám zájemců byly poskytnuty různé informace. Někteří badatelé docházely bádát i několiknásobně. Kromě návštěv

badatelů přímo v muzeích, odborní pracovníci odpovídají také písemně na poštu, a to jak klasickou tak i elektronickou, doručené písemné badatelské dotazy. Jako zdroj informací či konzultací využívali Polabské muzeum i pracovníci městských a obecních úřadů sídlících ve stejných místech, kde se nacházejí pracoviště PM.

Mezi badatelskou službu nutno zařadit i služby poskytované knihovnou Polabského muzea. Knihovnu PM navštívilo během roku 2006 20 čtenářů (někteří z nich jsou pravidelnými návštěvníky), kteří si zapůjčili celkem 114 knihovních jednotek.

V sedmi případech se jednalo o soukromou badatelskou činnost, v osmi případech o získání materiálů k seminárním, bakalářským a diplomovým pracím na VŠ a zbylých pět návštěvníků si zapůjčilo materiály k referátům a seminárním pracím na SŠ. Zaměstnanci PM si zapůjčily celkem dalších 131 knihovních jednotek.

I.5. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Šorm, Petr: Tajné nekatolictví ve východních Čechách, in. sborník z konference Nekatolíci v českých zemích v 18. století, Poděbrady 21. – 23. 6. 2006, v tisku jaro 2007

Šorm, Petr: Možnosti využití muzejních památek při studiu tajného nekatolictví, in. sborník z konference Nekatolíci v českých zemích v 18. století, Poděbrady 21. – 23. 6. 2006

Šorm, Petr: Četba a literatura v životě opočenských nekatolíků, Český lid – v recenzním řízení

Šorm, Petr: Nekatolíci na Dymokursku v předtoleranční době, Polabí sv. 38 – v tisku jaro 2007

Lamprecht, Andrej: Predstihový záchranný výskum na Husovej ul. v Poděbradoch, in: Archeologické výzkumy v Čechách 2005 (Sborník referátů z informačního kolokvia),

Sýkora, František: 1906-2006 - 100 let rybářského spolku v Nymburce, Český rybářský svaz – Místní organizace Nymburk 2006

Motyková, Karla: Archeologické výzkumy na Nymbursku v roce 2005. Středočeský vlastivědný sborník 24, 2006

Motyková, Karla: Příspěvek k diskusi o zániku českých oppid a o počátcích germánského osídlení Čech. Sborník konference Kounice 2005. Archeologie barbarů, 217-226

Motyková, Karla: Rekonstrukce sladovny ze 16. stol. v Nymburce dle výsledků archeologického výzkumu, odevzdáno do tisku do sborníku konference v Nových Hradech v r. 2005, Archeologie a veřejnost II., v tisku.

Motyková, Karla: Recenze Vlastivědného sborníku Polabí sv. 35 – 37, 2001 – 2004., AR 58, 2006, 613 -615.

Motyková, Karla: Recenze o knize M. Beranové: Jídlo a pití v pravěku a ve středověku, AR. 58, 2006, v tisku

Motyková, Karla: Doklady pravěkého, středověkého a časně novověkého osídlení objevené při těžbě písku v Lysé n.L.–Litoli, s příspěvky M. Nývltové Fišákové, D. Nývlt, V. Kuželky, L. Kovačkové a J. Šamaty pro časopis Archeologie ve středních Čechách (ASC) 10 – 2006, 501-526.

Motyková, Karla: Časně laténská ohrazená usedlost na polokulturním sídlišti v Praze – Stodůlkách. Spolu s V. Čtverákem pro časopis ASC 10 – 2006, 433 – 487.

Vedle publikování odborných článků a příspěvků v odborných časopisech, je publikováno i mnoho článků v denním tisku jak s regionálním zaměřením tak i celostátním:

J. Hrabětová: pět popularizačních článků o významných poděbradských osobnostech časopis BRAVO (Poděbrady), spolupráce s Nymburským deníkem a MF DNES, propagace skanzenu,

O. Rašín: Lyské listy - pravidelné publikování vybraných historických událostí na každý měsíc v místním tisku, příležitostné představení historických osobností, spolků nebo institucí

regionálního i většího významu.

Mezi významná informační media můžeme také zařadit internetové stránky a to jak Polabského muzea (www.polabskemuzeum.cz) tak i stránky některých měst v našem regionu, kde byly publikovány příspěvky na různá témata zpracovaná odbornými pracovníky PM (např. P. Fojtík 6 příspěvků na www.nymburk.info).

Polabské muzeum uvedlo počátkem roku do provozu své nové webové stránky – www.polabskemuzeum.cz – které se staly důležitým zdrojem informací o expozicích, výstavách a dalších zajímavostech související s činností muzea. Stavba stránek je velice flexibilní a snažíme se neustále nabídku stránek rozšiřovat a zlepšovat. Od jejich uvedení do provozu v březnu 2006 je navštívilo 2101 návštěvníků (stránek bylo zobrazeno 5098) z následujících zemí (podle domény):

cz - Česko	pt - Portugalsko
sk - Slovensko	jp - Japonsko
de - Německo	ca - Kanada
pl - Polsko	fi - Finsko
nl - Nizozemsko	cx - Vánoční ostrov
fr - Francie	a dále návštěvníci z domén: net - provoz
hu - Maďarsko	intenetu, ISP
it - Itálie	com - obchodní společnosti
at - Rakousko	org - neziskové organizace
ee - Estonsko	gov - vládní organizace
uk - Velká Británie	int - mezinárodní organizace

I.6. ODBORNÉ SEMINÁŘE, KONFERENCE

Mgr. Hana Šeberlová:

Seminář knihovníků muzeí a galerií, 5. - 7. 9. Praha, Národní muzeum.

Seminář pracovníků muzejních knihoven, 28. 11. 2006, Praha, Krajský úřad Středočeského kraje
Národní archiv: Konference Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě 2006, Praha 5. – 6. 12. 2006

Absolvování Kurzu knihovnického minima, Středočeská vědecká knihovna v Kladně (červen 2006)

Mgr. Petr Šorm:

Nekatolíci v českých zemích v 18. století, Poděbrady 21. – 23. 6. 2006 – spoluorganizátorem konference bylo i Polabské muzeum (informace o konferenci viz ČČH 2006, s.) – předneseny 2 příspěvky

Emma Regina, Mělník 11. 2006

Mgr. Andrej Lamprecht:

II. protohistorická konference – aktivně (referát: Terra Sigillata z Rusoviec „Horného Pola“) 21.-24. 11. 2006

Aranka Daňková:

Seminář STOP: Depozitáře – obecné zásady, NM Praha, 13.4. 2006

Sklářská sekce, Národní památkový ústav, Praha, 20.4. 2006

Restaurování arch. předmětů ze stříbra, AÚ AV ČR Praha, 13.7. 2006

Konference konzervátorů a restaurátorů, Cheb (přednesen referát „Restaurování skla z doby stěhování národů“), 4. – 7. 9.2006

Mgr. Blanka Kloučková:

3. křídový seminář Praha vč. exkurze do Poohří (22.5.-23.5.) – příspěvek Paleontologické sbírky PM

Seminář muzejních geologů Nový Jičín, 29.5.-2.6. 2006

František Sýkora:

Konzervátorská a restaurátorská konference Cheb, 5. až 7.9. 2006

PhDr. Pavel Fojtík: Konference URBES 2006, Praha: Rozvoj měst v odkazu přemyslovské tradice, 21.-22. 11. 2006

Nekatolíci v českých zemích v 18. století, Polabské muzeum, Poděbrady ve dnech 21.-23.6. 2006

PhDr. Karla Motyková:

Každý měsíc účast na zasedání Středočeské archeologické komise (SAK), ke kterému byl vždy vypracován přehled archeologických akcí za uplynulý měsíc. Šlo o následující místa:

16.1. Archeologický ústav AVČR, 27.2. Mělník, 27.3. Benešov, 15.5. Muzeum Rožtoky, 19.6. Kouřim, 4.9. Praha- pracoviště Archaia, 16.10. Lány, 20.11. Čelákovice, 11.12. Závist – pracoviště Ústavu archeologické památkové péče středních Čech.

Konference v Národním zemědělském muzeu „Kde se pivo vaří....“ s přednáškou Staletá historie piva v Nymburce, 23.3.2006.

Kolokvium Výzkumy v Čechách v Národním muzeu v Praze. 11. 4.2006.

I.7. OSTATNÍ AKTIVITY

Kapitolu *Ostatní aktivity* lze rozdělit na několik částí:

1) Aktivity spojené s **odbornou činností** zaměstnanců PM jako například:

Mgr. Petr Šorm:

- Spolupráce na grantu GA 404/04/0980 Tajní nekatolíci v českých zemích v 18. století z hlediska perspektivy historického a historicko-antropologického studia.
- Příprava VZ Polabí 2005 – 2006
- Mgr. Andrej Lamprecht: podíl na přípravě publikace k 650. výročí I. písemné zmínky o obci Choťovice

Mgr. Blanka Kloučková:

- Paleontologické exkurze paleoklubu: Výprava na pobřeží křídového moře (10.6.-Velim, Nová Ves, Bedřichov; spolupráce s B. Cacarou, cca 20 účastníků), Výprava na Kaňk (21.10., spolupráce s B. Cacarou a J. Královou z Českého muzea stříbra v Kutné Hoře, cca 20 účastníků)
- Paleontologické exkurze pro paleont. kroužek - Velim, údolí Výrovky, burza v Tišnově, Kozí hůrka
- Paleontologický kroužek-příprava a vedení, cca 5 členů
- Paleoklub - 1.12. setkání příznivců paleontologie (cca 10 účastníků)

Aranka Daňková:

- „Zásady dokumentace a zpracování restaurátorské zprávy v procesu restaurování artefaktů“. VŠCHT, Ústav skla a keramiky, přednášky pro bakalářské studium restaurování skla, 26. 9. a 10.10.
- Spolupráce s kolektivem autorů na souborné publikace „Restaurování a konzervování předmětů kulturního dědictví z kovů a jejich slitin“, práce trvá.

Mgr. Jan Vinduška:

- Úspěšné složení státní rigorózní zkoušky (7.3. 2006) – FF UK Praha, Ústav etnologie, obor etnologie, titul PhDr.

Bc. Hana Šeberlová

- Úspěšné zakončení magisterského studia státní závěrečnou zkouškou (8.6.2006) na UJEP Ústí nad Labem, obor Kulturně-historická regionalistka, titul Mgr.

Propagace:

Spolupráce s Českým rozhlasem (PhDr. Jana Hrabětová - povídání o skansenu, PhDr. Jan Vinduška – rozhovor na téma zajímavá místa okresu Nymburk, pozvánky na výstavy v PM, Ondřej Rašín – pozvánky na výstavu v MBH Lysá n.L.)

Spolupráce s Českou televizí: 22.3. 2006 natáčení pořadu Sama doma v PNM Přerov n.L.

Spolupráce s TV PRIMA:

30.3. 2006 natáčení pořadu Receptář prima nápadů v PNM Přerov n.L.

11.-12.2006 natáčení vánočního Receptář prima nápadů (aktivní účast – rozhovory J. Hrabětová a J. Vinduška) – tento pořad vysílán 24.12.2006.

Spolupráce s časopisem místní kultura – PhDr. Pavel Fojtík: rozhovory na téma o historii a stálých expozicích v muzeu.

Průběžné informování veřejnosti o akcích (vernisáže, přednášky aj.) konaných v PM nejen v regionálních médiích (Prima TV, Manola TV, MFD, TOK, PORT, LN, Nymbursko, aj.).

Mezi poměrně významné propagační počiny patří vlastní výroba sádrových odlitků sbírkových předmětů, kterých bylo v roce 2006 vyrobeno **celkem: 514 ks** a o které je mezi návštěvníky zájem.

Počátkem ledna 2006 se Polabské muzeum zúčastnilo aktivně veletrhu cestovního ruchu **REGIONTOUR 2006** v Brně, dále ve spolupráci s MěÚ Nymburk výstavy **REGIONY** na Výstavišti Lysá nad Labem (23. – 26.2.2006).

Aktivity spolkové a spolupráce s městy

V uplynulém roce se opět pravidelně scházel v prostorách Polabského muzea nebo na exkurzích v přírodě Přírodovědecký klub při Polabském muzeu. Setkání jsou zpravidla obohacena přednáškami s přírodovědnou tematikou.

V prostorách VM Nymburk se též pravidelně schází Společnost přátel starého Nymburka v jehož vedení jsou zaměstnanci PM. Společnost uskutečnila mj. též několik výletů do blízkého okolí za historickými zajímavostmi.

Vedoucí Muzea Bedřicha Hrozného (MBH) se nadále zúčastňoval schůzí Komise pro revitalizaci Městské památkové zóny Lysá nad Labem, do které byl jmenován Radou města Lysá nad Labem a byl též pozván, aby se pravidelně účastnil, jako host s poradním hlasem, jednání Kulturní komise města Lysá nad Labem.

Po listopadových volbách do obecních zastupitelstev získali mandát 3 zaměstnanci Polabského muzea, což jim zajistilo možnost zaednout do obecních zastupitelstev ve svých obcích:

František Sýkora (pracoviště VM Nymburk) – zvolen starostou obce Činěves

PhDr. Pavel Fojtík (pracoviště VM Nymburk) – zastupitelstvo města Nymburk

Petr Lebduška (pracoviště Muzeum Poděbrady) – zastupitelstvo obce Kněžičky

II. ÚSEK VNITŘNÍ MUZEJNÍ ČINNOSTI

Pro zlepšení správy sbírek byl počátkem roku zakoupen program BACH a následně zahájeno zpracovávání sbírek do tohoto programu.

II.1. NOVÉ PŘÍRŮSTKY

Sbírkový fond Polabského muzea a jeho poboček byl v uplynulém roce doplňován formou vlastních sběrů (převážně archeologický materiál), formou darů od občanů nebo organizací, a

některé sbírkové předměty byly získány nákupem. V roce 2006 byly nakoupeny sbírkové předměty nebo soubory sbírkových předmětů za 1850,- Kč.

Sbírkové fondy Polabského muzea (podsbírky) byly obohaceny celkem o **455** evidenčních čísel pomocné dokumentace předmětů nebo souborů předmětů. K novým přírůstkům je též nutné přiřadit i přírůstky knihovnické, kterých bylo v roce 2006 získáno celkem 146 ks (knihy a časopisy), které jsou zpracovány v nově zavedeném knihovnickém programu Clavius.

II.2. PRÁCE SE SBÍRKAMI

V roce 2006 bylo revidováno téměř **18000** ks (celkem - 17 703, PNM 16500, PMP 378 obrazy, hist. 86, geologie 577) sbírkových předmětů nebo jejich sbírkový souborů. Do druhého stupně evidence sbírkových předmětů bylo zapsáno celkem **101** evidenčních čísel sbírkových předmětů nebo souborů sbírkových předmětů. Do pomocné evidence sbírky PM zapsáno **455** evidenčních čísel předmětů nebo souborů předmětů.

Polabské muzeum uskutečnilo během roku 2006 celkem 18 zápůjček (smluvních vztahů) sbírkových předmětů nebo souborů sbírkových předmětů jiným subjektům. Polabské muzeum si také některé sbírkové předměty nebo popř. soubory sbírkových předmětů do svých výstav vypůjčilo u jiných organizací nebo jednotlivců (uzavřeny 4 smlouvy o výpůjčce sbírek od jiných institucí).

V knihovně PM bylo zapůjčeno 114 knihovnických jednotek. Dále byla provedena skartace části archivu Polabského muzea ve smyslu zákona o archivnictví a také soupis literárního archivu Polabského muzea pro NAD.

Pokračuje i digitalizace sbírkových fondů, ať převodem evidence do digitální formy katalogu nebo zhotovování obrazové dokumentace sbírkových předmětů. Celkem v roce 2006 bylo digitalizováno na 1000 předmětů.

II.3. KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

Konzervace a restaurování patří k nejdůležitějším činnostem při péči o sbírkové předměty. Byl vypracován *Pracovní manuál pro manipulaci se sbírkovým fondem a Návrh depozitárního řádu* ve smyslu šetrného nakládání se sbírkami (úkoly vyplývající ze Strategického plánu rozvoje Polabského muzea).

Celkem bylo v roce 2006 konzervováno (vč. preventivní konzervace) nebo restaurováno na **457** sbírkových předmětů nebo souborů sbírkových předmětů Polabského muzea, a to např. archeologický materiál, sbírkové předměty před prezentací na výstavách (120 let poděbradského probošství, 120 let poděbradského skla), sbírky uložené v depozitáři a nové přírůstky, které bylo třeba ošetřit před uložením do depozitáře.

Do oddílu restaurování je třeba také zařadit provedené rekonstrukce archeologického materiálu, převážně keramiky z následujících výzkumů. K jednomu z prací keramické dílny také patří čištění a popisování archeologické keramiky a dalších nálezů pocházející z archeologických výzkumů prováděných Polabským muzeem.

Dále je věnována pozornost stávajícím sbírkovým fondům, ze kterých jsou vybírány předměty, které potřebují akutní restaurátorský nebo konzervátorský zásah, kde vzniká nebezpečí zániku sbírkového předmětu. Kvůli finanční nákladnosti volíme pro externí restaurování pouze ty předměty, u kterých je ohrožení zánikem největší a na jejich restaurování nemáme odborné nebo technické možnosti je provést sami. Jde zejména o restaurování umělecko-historických sbírek (obrazy, plastiky, dále došlo k preventivnímu ošetření sbírky nábytku v PNM před nastěhováním do nových depozitářů v rekonstruované myslivně (radiální komora ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy).

V uplynulém roce správci jednotlivých depozitářů kontrolovali sbírky uložené v depozitářích, aby bylo zabráněno jejich možnému poškození jakýmkoliv způsobem. Mezi

pravidelné konzervátorské úkony patří i dezinfekce dep. přírody a nábytku firmou Moisejenko, ošetření kvartérních nálezů, ošetření lihových preparátů nebo ošetření entomologických a botanických sbírek

Externě bylo restaurováno 9 sbírkových předmětů Polabského muzea – např. oltářní obrazy v chrámu Povýšení svatého Kříže, sádrová plastika Theodor Gudín (aut. J. P. Dantan) nebo relikviáře ze staré sbírky PM. Externě byly provedeny metalografické průzkumy a analýzy archeologického materiálu, které není možné provést v našich podmínkách. Na externí restaurování byla celkem použita částka ve výši 239 485,- Kč.

Jeden sbírkový předmět „Památky z r. 1848 a 1866 Jana Zvolského“ byl restaurován formou daru.

II.4. ODBORNÁ ČINNOST

Činnost odborných pracovníků je úzce spjata s prací se sbírkovými fondy, které spravují. Částečně odlišná je práce archeologů, kteří, vedle správy rozsáhlého sbírkového fondu archeologie PM, jsou plně vytíženi výkonem státní správy v oblasti archeologie.

II.4.1. archeologie: PhDr. K. Motyková, Mgr. Andrej Lamprecht

Prováděny dozory a výzkumy v okrese Nymburk v rámci uzavřených smluv a na základě objednávek investorů a vypracovávány (příp. dokončeny) nálezové a odborné zprávy pro investory.

Celkem uskutečněno na **91** terénních dohledů a záchranných archeologických výzkumů v rámci nymburského okresu. S tímto je spojena evidence zkoumaných nebo navštívených lokalit na předepsané formuláře pro ARÚ Praha a NPÚ v Praze. Vypracováno na **100** různě obsažných zpráv pro investory a nálezových zpráv. PM vypracovalo přibližně **200** vyjádření k dodaným projektům.

Vedle prací spojených s archeologickou agendou (vyjádření, terénní výzkumy a dozory, nálezové zprávy, formuláře ZAA, OZAA) spravují archeologové rozsáhlou sbírku archeologického materiálu Polabského muzea, konzultují s badateli.

Doktorandské studium na FF UK Praha (Lamprecht).

Revize a digitalizace archeologické sbírky z Městce Králové.

II.4.2. přírodověda: Mgr. B. Kloučková

Inventarizace kvartérních nálezů (část geologické sbírky PMP), výběr hornin a zkamenělin pro paleont. kroužek.

Kontrola sbírek, výměna brouků, zařazování sbírk. předmětů do sbírky brouků PMP a VMN.

Spolupráce při sčítání vodních ptáků ve středních Čechách (Česká společnost ornitologická) na úseku: Chvaletice-Týnec n. L. (leden-březen, listopad-prosinec).

Spolupráce na akci „Žáby“ (t. k. Arnika, Kolín) - záchrana ropuchy obecné u Bělušic na Kolínsku.

Pozorování vodních ptáků – Labe, Jezero u Kluku, Ostrá.

Pozorování a fotodokumentace květeny na Nymbursku-jarní květena u Labe, v Městském lese u Poděbrad a v Mydlovarském luhu u Kostomlat.

Sběr zkamenělin-Přerovská a Semická hůra, Blato, Činěves.

II.4.3. národopis

Průběžně fotodokumentace lidové architektury, památek, výstavby Poděbrad, výstav a expozic ve skansenu, doplňování fotoarchivu a pořádání.

Podávání informací z oboru národopisu a dějin regionu průběžně dle zájmu, spolupráce s různými badateli a studenty.

Odborná spolupráce s nákupní komisí národopisného oddělení NM.

Činnost pracoviště poznamenala především rekonstrukce hlavního depozitáře v myslivně, která byla dokončena a sbírky přestěhovány na podzim 2006.

II.4.4. historie

PM Poděbrady - Mgr. Petr Šorm

Příprava nové podoby stálé expozice Památník krále Jiřího – příprava (studium, konzultace), příprava scénáře expozice.

Studium v archivech - fond Královéhradecké konzistoře v SokA HK, Apelačního soudu v NA Praha a sbírce starých tisků PM Poděbrady a ETF Praha (grant Nekatolíci), fond římskokatolické farnosti v Poděbradech (120 let probošství).

Příprava a realizace mezinárodní konference Nekatolíci v českých zemích v 18. století – 21. – 23. 6. 2006 v Polabském muzeu v Poděbradech (spolu s Fakultou humanitních studií Karlovy univerzity).

Radiofluorescenční výzkum jednotlivých typů denárů z poděbradského pokladu (ÚJV Řež u Prahy).

Dokumentace současnosti na okr. Nymburk.

Digitalizace sbírky obrazů.

Realizace výstav 120 let poděbradského probošství, 120 let poděbradského skla a Chanuka a Vánoce.

VM Nymburk

Dokumentace současnosti v Nymburce.

Práce na fondu a projektu Bašta (výstavní možnosti a jiné využití objektu).

MBH Lysá n.L.: O. Rašín

Digitalizace sbírky pohlednic.

Příprava výstavy fotografií Antonína Leinera

PMP: PhDr. H. Lipavská

Převzetí, uložení a skartace podnikových písemností.

Přebírání a třídění Kubovy pozůstalosti – písemnosti vzniklé z činnosti muzea a Kabinetu Ludvíka Kuby.

Revize fondu Stifter (H 32 036 – H 32 122)

Soupis karet NAD pro SOKA Nymburk - Lysá n.L.

III. ÚSEK ÚDRŽBY A VÝSTAVBY

Nejvýznamnější akcí prováděnou Polabským muzeem v uplynulém roce byla stavební úprava objektu Myslivna v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem. Cílem bylo provedení:

- 1) rekonstrukce elektro a vodoinstalace v objektu – obojí v havarijním stavu a v posledním období mimo provoz,
- 2) zavedením ústředního vytápění vč. plynové přípojky do objektu,
- 3) výměna střešní krytiny včetně provedení oprav krovu objektu,
- 4) oprava všech vnitřních omítek,
- 5) výměna veškerých vnějších oken a dveří,
- 6) v přízemí vybudována denní místnost pro zaměstnance se sociálním zařízením, dílna správce a kancelář muzea.

Prostory v patře slouží jako depozitární prostory PNM Přerov n. L.

Poděbrady

Počátkem roku 2006 byla dokončena adaptace nevyužívané bývalé fotokomory jako depozitář knihovny – objekt Klášter, Poděbrady, ul. Na Dláždění. Následně v tomto objektu bylo provedena oprava vnitřních omítek a vymalování chodby v 1. a 2. NP

Rožďalovice

V průběhu listopad - prosinec byl proveden nátěr obou štítů a oken u objektu Galerie Melantrich.

Nymburk

- 1) Zastropením bývalého zrušeného schodiště vznikl nový uzavřený prostor, který byl adaptován na depozitář knihovny pracoviště Nymburk. Tyto stavební úpravy souvisejí s celkovou reorganizací prostorů pracoviště Nymburk – důsledné oddělení provozních a pracovních prostorů od depozitářů.
- 2) Údržba a oprava střechy synagogy.

Zpracováno na základě zpráv o činnosti za rok 2006 odb. pracovníků a vedoucích pracovišť a oddělení Polabského muzea (jednotlivé zprávy uloženy v PM) v lednu 2007.

PhDr. Jan Vinduška
ředitel Polabského muzea.